

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8P/42/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8824200819
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2024:8824200819.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Silviou Šviderskou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX a maloletá A. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja toho času C. D. E. F. G. H., B. XX, H., zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny I. J. K., J. L. X, I. J. K., za účasti rodičov, matky L. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. I. XX, toho času B. XXX/XXX, B. a otca F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. M. XXX, B. J. K., o zrušenie výchovného opatrenia a nariadenie ústavnej starostlivosti takto

rozhodol:

- Súd zrušuje výchovné opatrenie nariadené rozhodnutím Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/134/2023 zo dňa 12.01.2024.
- Nariaduje ústavnú starostlivosť u maloletých detí B., A., nar. XX.XX.XXXX a A., nar. XX.XX.XXXX, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny H., B. XX, H. pokiaľ ide o maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX a v E. C. L. N., N. O. XX, L. J. I., pokiaľ ide o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX.
- Rodičia sú povinní platiť výživné na každé maloleté dieťa vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 30.dňa toho ktorého mesiaca vopred pre maloletého A. B. na účet Centra pre deti a rodiny H. a pre maloletú A. B. na účet E. C. L. N., L. J. I., počnúc právoplatnosťou rozhodnutia.
- Určuje rodičom maloletých detí lehotu 24 mesiacov na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté deti.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Na základe podnetu ÚPSVaR, Vranov nad Topľou začal tunajší súd uznesením č.k. 8P/42/2024-8 zo dňa 28.05.2024 bez návrhu konanie o zrušenie výchovného opatrenia, o nariadenie ústavnej starostlivosti a určenie vyživovacej povinnosti rodičov. Z podania úradu práce vyplýva, že rodičmi maloletých detí sú L. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. I. P. XX, toho času B. XXX/XXX, B., Q. K. a F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. M. XXX, B. J. K.. Rodičia maloletých detí nežijú v spoločnej domácnosti. Matka odišla s maloletým F. B., nar. XX.XX.XXXX z domácnosti svojich rodičov R. E., nar. XX.XX.XXXX a M. E., nar. XX.XX.XXXX, obaja trvale bytom G. I. P. XX. Dôvodom odchodu matky maloletých detí z domácnosti rodičov má byť skutočnosť, že otec L. E. sa mal na nej v mesiaci október 2023 vo večerných hodinách dopustiť sexuálneho zneužitia. Otec L. E. sa toho času nachádza v ÚVTOS a vo veci sa stále koná. Matka obýva s maloletým F. B., nar. XX.XX.XXXX a jej terajším partnerom G. S., nar. XX.XX.XXXX svojpomocne postavený príbytok s jednou miestnosťou bez sociálneho zariadenia. Príbytok je zariadený nevyhnutným nábytkom a v domácnosti nie je prívod elektriny ani vody. Matka je poberateľkou rodičovského príspevku na maloletého F. v sume 345,20 eur mesačne a prídavku na maloletého v sume 60 eur mesačne. Matkin partner je zamestnaný na pracovnú dohodu vo firme N. v automobilovom priemysle v Nitre ako pomocník. Údajne pracuje len dva dni v týždni cez víkend a jeho príjem za tieto dva dni je 65 eur. Otec maloletých detí F. B. je toho času nezamestnaný a vykonáva

len príležitostné brigády. Nie je v evidencii ÚPSVaR Vranov nad Topľou ako uchádzač o zamestnanie. Otec maloletých detí naďalej obýva domácnosť svojich rodičov v meste B. J. K.. K dispozícii majú členovia domácnosti dve miestnosti, ktoré sú vybavené nevyhnutným nábytkom. V domácnosti sa nachádza aj sociálne zariadenie. Bytové pomery rodiny sú stiesnené, nakoľko domácnosť obývajú aj iní členovia rodiny. Do spolupráce s rodinou bolo zapojené aj Centrum pre deti a rodiny Vranov nad Topľou, ktoré v rodine vykonávalo odbornú metódu práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa podľa §11 ods. 3 písm. b) bod 2 zákona 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Centrum ukončilo s rodinou spoluprácu dňa 04.12.2023, nakoľko matka aj s maloletým F. odišla do okresu mimo ich pôsobenia. Maloleté A. a A. boli do Centra pre deti a rodiny H. umiestnené dňa 16.03.2023 na základe uznesenia Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/36/2023 zo dňa 08.03.2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť 30.03.2023 a vykonateľnosť 08.03.2023. Dňom príchodu do centra pre deti a rodiny boli maloleté deti spoločne umiestnené do profesionálnej náhradnej rodiny, kde deti prosperujú vo vývine. Profesionálny náhradný rodič s nimi absolvuje základné aj odborné zdravotné vyšetrenia podľa odporúčania pediatra. Maloletý A. je spokojný a zdravý dieťa. Jeho zdravotný stav je v norme, príberá na váhe, na podnety reaguje primerane. Dieťa absolvovalo neurologické vyšetrenie, so záverom bez špecifickej liečby. Maloletá A. prišla do centra z nemocnice. Dieťa bolo apatické, podvyživené s črevnými problémami. Dieťa absolvovalo neurologické vyšetrenie, s odporúčaním na rehabilitáciu. Vývin dieťaťa je oneskorený, avšak toho času je badať mierne zlepšenie. A. pomaly príberá na váhe, začala reagovať na podnety, učí sa chodiť, avšak jej zdravotný stav nie je v norme, dieťa má na oku pigmentovú škvrnu sledovanú očným lekárom. Dňa 22.01.2024 absolvovala krčné vyšetrenie z dôvodu vyšetrenia sluchu zo záverom, že potrebuje načúvací prístroj na obe uši. A. celkovo zaostáva vo vývine, má poruchy jemnej motoriky, vydáva monotónne zvuky. Od umiestnenia detí sa so zariadením telefonicky kontaktoval otec detí. Išlo o krátke telefonáty, kedy sa informoval ako sa deti majú a o možnostiach návštevy. Dňa 19.09.2023 boli obaja rodičia na návšteve v centre. Dňa 19.01.2024 mal otec po predchádzajúcom telefonickom rozhovore deti v centre navštíviť, no na dohodnuté stretnutie sa nedostavil. Nakoľko ani po umiestnení maloletých detí rodičia nezmobilizovali svoje sily a v rodine nenastali pozitívne zmeny, bolo nevyhnutné prijať vhodné opatrenie na zabezpečenie priaznivého psychického, fyzického a sociálneho vývinu maloletých detí a to uložením výchovného opatrenia formou pobytu maloletých detí v centre, vydaného Okresným súdom Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/79/2023 zo dňa 30.06.2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť 19.07.2023 a to na dobu najdlhšie šiestich mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Dňa 17.01.2024 bolo maloletým deťom uložené opakované výchovné opatrenie uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 8P/134/2024, ktoré nadobudlo právoplatnosť 01.03.2024 a vykonateľnosť 17.01.2024, vo forme pobytu v centre na dobu najdlhšie šiestich mesiacov od právoplatnosti uznesenia. Dňa 26.03.2024 sa v priestoroch Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou konala prípadová konferencia s Centrom pre deti a rodiny H., kde sa riešili ďalšie postupy vo veci maloletých detí a ich rodičov. Na stretnutie boli prizvaní aj rodičia maloletých detí, avšak tí sa nedostavili. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti možno konštatovať, že návrat maloletých detí do prirodzeného rodinného prostredia nie je možný, rodičia neuskutočnili žiadne opatrenia, ktoré by naznačovali skutočný záujem o maloleté deti. Nakoľko rodičia neprejavujú o maloleté deti pravidelný záujem a nepodnikli žiadne kroky k zlepšeniu svojej situácie, je v najlepšom záujme maloletých detí zrušiť uložené opakované výchovné opatrenie vo forme pobytu v Centre pre deti s rodiny H. a nariadiť nad výchovou maloletých detí ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny H..

2. Rodičia sa vo veci nevyjadrili, nariadených pojednávaní sa nezúčastnili.

3. Kolízny opatrovník doporučil nariadiť u maloletých detí ústavnú starostlivosť.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to podnetom a správami ÚPSVaR, Vranov nad Topľou, správou kolízneho opatrovníka, lustráciou rodičov v Sociálnej poisťovni, pripojenými spismi tunajšieho súdu sp.zn. 8P/36/2023, 8P/79/2023, 8P/134/2023 a zistil tento skutočný stav veci:

5. Uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 8P/36/2023 - 14 zo dňa 08.03.2023 o nariadení neodkladného opatrenia boli mal. deti B. zverené do starostlivosti Centra pre deti a rodiny H., B. XX, H., na obdobie šiestich mesiacov od vykonateľnosti tohto uznesenia. Podľa odôvodnenia uznesenia rodičia mal. detí nežili v spoločnej domácnosti. Osobnú starostlivosť mal. deťom zabezpečovala matka s pomocou starej matky. Matka však nemala zabezpečené vhodné podmienky na poskytovanie primeranej osobnej starostlivosti mal. deťom, jej rodičovské zručnosti, schopnosti boli nedostatočné. Starostlivosť o

mal. deti bola zo strany matky zanedbávaná, hygiena domácnosti, ako aj mal. detí bola na nedostatočnej úrovni, matka mal. deťom nezabezpečovala primeranú výživu vyhovujúcu veku mal. detí, ako ani potrebnú zdravotnú starostlivosť, v dôsledku čoho ohrozovala zdravý vývoj mal. detí. Otec mal. detí vo zvýšenej miere požíval alkoholické nápoje a nemal záujem o deti sa postarať.

6. Tunajší súd rozsudkom č. k. 8P/79/2023 - 27 zo dňa 30.06.2023 uložil maloletým deťom A. B., nar. XX.XX.XXXX a A. B., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie vo forme pobytu v Centre pre deti a rodiny H., ul. B. XX, H., najdlhšie na dobu šiestich mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 19.07.2023.

7. V konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 8P/134/2023 súd rozsudkom zo dňa 12.01.2024 uložil maloletým deťom B., A. a A., obom narodeným dňa XX.XX.XXXX, výchovné opatrenie vo forme pobytu v Centre pre deti a rodiny H., najdlhšie na 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Právoplatnosť rozsudku nastala dňom 08.03.2024.

8. Kolízny opatrovník v písomnej správe o prešetrení pomerov v rodine detí zopakoval skutočnosti uvádzané v podnete. Vzhľadom na nepriaznivý zdravotný stav maloletej A. doporučil realizovať ústavnú starostlivosť v Dome Charitas sv. Jozefa, v Spišskej Novej Vsi.

9. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou matka detí L. E. nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Z evidencie bola vyradená v roku 2021 z dôvodu narodenia dieťaťa. Je poberateľkou prídavku na dieťa a rodičovského príspevku. Otec detí F. B. je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 02.02.2024, z úradu nepoberá žiadne dávky a príspevky.

10. Podľa §37 ods. 7, 8 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením. Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

11. Podľa ustanovenia § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

12. V zmysle § 54 ods. 3 Zákona o rodine za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

14. V zmysle § 55 ods. 1,2 Zákona o rodine súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Ak súd nariadil ústavnú

starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti.

15. Podľa § 62 ods. 1 – 3 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

16. Podľa § 81 ods. 1,2 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

17. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že v zmysle § 37 Zákona o rodine je potrebné uložené výchovné opatrenie- pobyt maloletých detí v zariadení zrušiť, keďže zo správ kolízneho opatrovníka je zrejmé, že výchovné opatrenia nesplnili svoj účel. Rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, nejavia záujem o maloleté deti, počas 9 mesiacov maloletých v zariadení osobne nenavštívili, nezaujímajú sa o ich vývoj. S poukazom na zistený skutočný stav súd zrušil nariadené výchovné opatrenie a u oboch maloletých detí nariadil ústavnú starostlivosť v zmysle § 54 ods. 2 písmeno c) Zákona o rodine. Súd mal snahu nepriaznivú situáciu v rodine maloletých, ktorá deti ohrozovala na ich zdravom fyzickom a psychickom vývoji, riešiť uloženým výchovným opatrením. Ani opakované výchovné opatrenie nesplnilo svoj účel, rodičia nepodnikli žiadne kroky smerujúce k zlepšeniu ich sociálnej situácie. Nezúčastnili sa prípadovej konferencie na úrade práce, kde sa mali riešiť ďalšie postupy ohľadom maloletých detí, rodičov, taktiež sa nezúčastnili nariadených súdnych pojednávaní. O maloleté deti rodičia nejavia záujem, dlhšiu dobu nekontaktovali C. H., kde sa deti nachádzajú, maloletých navštívili osobne naposledy pred cca 9 mesiacmi.

18. Keďže matka ani otec nemajú zabezpečené pre maloleté deti stabilné výchovné prostredie, nejavia o ne záujem, nepodnikli kroky smerujúce k takému zlepšeniu ich životných podmienok, aby mohli prevziať starostlivosť o deti, súd považoval nariadenie ústavnej starostlivosti za dôvodné a v záujme maloletých. Vzhľadom na postoj rodičov mal súd za potvrdené, že zdravý vývoj maloletých detí u rodičov by bol vážne ohrozený, narušený. Zároveň bolo potvrdené, že nie je možné deti zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. S prihliadnutím na uvedené súd u oboch maloletých nariadil ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude u maloletého A. realizovať v CDR H. a u malotej A., vzhľadom na jej zdravotný stav a potrebu odbornej zdravotnej starostlivosti, v E. C. L. N. I. L. J. I..

19. Rodičia majú zákonnú povinnosť podieľať sa na zabezpečení výživy ich maloletých detí. S prihliadnutím na sociálnu, finančnú situáciu, súd zaviazal matku aj otca na platenie výživného aspoň v minimálnej výške, t.j. 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa, čo v súčasnosti činí 37,53 eur mesačne na jedno dieťa. Takéto výživné je povinný platiť každý rodič bez ohľadu na svoje zárobkové a majetkové pomery a určenie výživného pod túto hranicu nie je možné. Rodičia sú povinní minimálne výživné platiť na účet zariadenia, v ktorom sa ústavná starostlivosť bude vykonávať.

20. S poukazom na § 55 ods. 2 Zákona o rodine súd určil rodičom mal. detí lehotu 24 mesiacov na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby v budúcnosti mohli osobne vykonávať starostlivosť o deti.

21. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.